

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm X. Venerabilis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

SUMMARIUM.

1. *Missus in possessionem bonorum custodia causâ, ab adversario tamen per dolum impeditus, fictione juris pro misso habetur, & post annum fit verus bonorum talium possessor in ordine ad juris effectus, si interea reus contumax non comparuerit.*
2. *Ex contumacia non debet commodum ferre contumax.*

NO T A I. Qui iussus est in bonorum possessionem mitti custodia causâ, si impediatur ab adversario per dolum, juris fictione pro misso habetur, ita ut elapso anno, si interea Reus contumax non comparuerit, actor in reali actione verus possessor censeatur secundum civilem & à lege tributam possessionem. Simile quiddam est iure Cæsareo statutum etiam in personali debito, ut si creditor à iudice iussus sit possessionem bonorum capere, tamen si bona possessa non sint, perinde habeatur, ac si possessa essent. *l. Quamuis. 13. ff. De rebus autoritate iudicis possidendis.*

Obijcitur. Possessio cum sit quid facti, non acquiritur solo animo, sed opus etiam est corporis apprehensione. *c. Licet. 4. c. de acquirenda possess.* Ergo sine apprehensione reali actor non potest fieri verus possessor secundum juris dispositionem. Resp. Quod hoc. *c.* dicitur, elapso anno actorem verum possessorem fieri, id non absolute intelligendum, sed tantum in ordine ad effectus juris, quos perinde participat, ac si proprie & verè possideret, ut videre est in *gl. cit. l. Quamuis.* ante lapsum vero anni missus in possessionem, aut possidere iussus ex primo decreto, non nanciscitur commoda veræ possessionis, sed duntaxat custodia, ut dictum est in *c. ult. §. in aliis ut lite non contestata.*

NO T A II. Non debet aliquis ex iniquitate sua commodum ferre, neque contumax & malus melioris esse conditionis, quam bonus & obediens, uti etiam habetur in *c. 1. verb. Nos igitur. De postulat. Pralat. & l. 3. principio. ff. De donation. inter virum & uxorem.* Glossa hic, verb. *Constituatur*, querit,

utrum etiam in causis beneficiorum missio in possessionem locum habeat ob contumaciam rei, & rectè negat. Si parochia aliâve Ecclesia aut Præbenda petatur, ut beneficium secundum jus spirituale; seu titulum, ut infra dicitur, in *c. unico. de eo qui mittitur in possessionem in 6.* affirmat autem si Ecclesia v. g. vel parochia petatur ut proprietas seu ratione subiectionis, quia dicitur subiecta Episcopo, v. g. quoad Cathedaticum, vel ratione reddituum incorporata monasterio. Ita sumitur ex *C. 1. de eo qui mittitur.* & docet *lo. Andr. hic n. 7. Ancharanus. in cit. c. Unico. ibid. Franc. n. 3.* Vide tamen *Panorm. hic n. 17.* & quæ dicentur in *cit. c. Unico.*

CAPITULUM X.

Venerabilis.

PARAPHRASIS.

Gregorius IX. Burdegalensem Episcopum peremptoriè citat ad initium proximè venturæ quadragesimæ, ut per se, vel per idoneum procuratorem, Apostolico conspectui adit, ad litem contestandam super jure Primatiæ, quod Archiepiscopus Bituricensis sibi super ipsum & provinciam eius competere contendebat. Sed & insuper quibusdam extra Romam mandavit, ut eundem Burdegalensem Apostolica autoritate ad eundem terminum peremptorium Romam citari curarent, sin autem reperiri non posset, citationis edictum juxta Ecclesiam publicè proponi facerent. De hac ipsa controversia inter duos Archiepiscopos videatur *c. ult. de maioriute. & c. ult. de dilationibus.*

SUMMARIUM.

1. *Citatio ad tempus quadragesimæ simpliciter prolatum facta, de proxima quadragesimâ intelligi debet, nisi ex adiunctis aliud colligi debeat.*
2. *Commissarii quibus citandi munus committitur, non possunt hoc alii autoritative faciendum committere, quamvis per alios promulgare edictum citationis possint.*

NOTA I. Si citandus personaliter reperi non potest, edictum citationis affigendum est in valuis publicis. De hoc supra diximus in cpa. 3. Quærit hinc gl. verb. Proximè si in citatorio terminus quadragesima absolutè positus fuisset, an intelligi debuisse de proximè ventura, & rectè affirmat ex l. 41. ff. de verb. oblig. vbi dicitur: eum qui Calend. Januar. se daturum respondit, intellexisse videri de proximis, nisi ex adiunctis aliud colligi debeat.

NOTA II. Papa demandare potest alicui v.g. Episcopo, vt alterum Apostolica sibi commissà auctoritate Romam citet. Quærit Panorm. hinc n. 7. Vtrum Commissarii Papales potuissent hoc citationis munus alteri committere: & rectè respondet, quòd non potuerint. arg. c. vlt. §. vlt. De Officio Delegati, vbi habetur quòd nudum ministerium alicui delegatum, si grauis momenti sit, alteri committi non possit. Quòd verò in fine huius Capituli additur, edictum citationis per ipsos commissarios vel per alios publicari posse, id refertur non ad ipsam authenticam citationem, sed ad publicationem seu affixionem edicti, quæ haud dubiè per quoscunque officiales ac Ministros fieri potest, tamen si id in commissione expressum non sit, quia parum interest, num tale quidpiam aliquis per se exequatur, an per alium, tanquam secundarium seu ministerialem executorem.

IDEM TITVLVS in 6.

CAPITULUM I.

Actor.

PARAPHRASIS.

Si actor, qui ad certum temporis terminum citari aduersarium postulauit, ipso veniente non compareat, postea adueniens condemnari debet ad legitimas expensas, quas aduersarius ob eam causam facere debuit; quòd si iterum petat reum citari, non auditur, nisi prius sufficienter

caueat, quòd in termino constituto compariturus sit. Debent tamen hæc limitari, nisi iustum impedimentum actorem retardauerit, quò minus ad terminum veniret, quia iustè impedito tempus non currit. Ceterum interuenisse impedimentum, ipse, qui in mora veniendi fuit, probare debet, vt Ancharanus in fine huius c. docet.

SUMMARIUM.

1. Etiam actor censetur contumax, si in termino non compareat, ad què reum citari voluit.
2. Cautio quam prestare debet actor de comparendo, si Reum iterum citari velit, quò prius ad instantiam illius iam citato, & comparente, ipse comparere neglexit, debet esse ordinariè fideiussoria seu pignoratitia.

NOTA I. Non tantum Reus contumax esse potest, sed etiam actor, si in termino, ad quem Reum citari procurauit, ipse non compareat. authent. Qui semel. C. Quomodo aut quando; imò maior est contumacia actoris, quam Rei; prout dictum est in c. 3. vt lite non contestata.

NOTA II. Semel malus semper præsumitur esse malus. Reg. 8. in 6. & sumitur ex fine huius c. & l. Si cui. 7. §. Item. ff. De accusat. vbi dicitur, quòd qui semel alicui in iudicio calumniam intulit, iterum ad accusandum admitti non debeat, quia denuò calumniaturus creditur: & ex c. Literas. 13. de Restitut. spol. Vbi vxor marito, qui antea in eam exercuit sæuitiam, non restituitur, nisi sufficienter prouisà securitate. Debet autem cautio de quâ hic sermo est, esse fideiussoria vel pignoratitia, vt sumitur ex l. Ex mandato. 59. §. vlt. ff. Mandati. vbi distinguunt DD. cautionem in nudam, & idoneam seu sufficientem, illam vocant promissoriã seu juratoriam, hanc fideiussoriam seu pignoratitiã, aiuntque, si in aliqua dispositione cautio exigatur, intelligi de nuda & simplici, sin autem sermo sit de idonea aut sufficiente, vel de securitate debiti, tum exigi fideiussoriam vel pignoratitiã, dummodo eam debitor prestare possit, alioqui verò sufficiet juratoria, vt si peregrinus vel pauper sit, qui